

ПРОГРАМА З МУЗИКИ
Для спеціальності: 025 Музичне мистецтво
для здобуття ступеня бакалавра
на базі загальної середньої музичної освіти та молодшого спеціаліста
(муз. школа, муз. коледж, училище культури)

Абітурієнти, які вступають до Факультету мистецтв повинні скласти творче випробування з:

- Гри на музичних інструментах (фортепіано, баян, скрипка, акордеон, бандура, гітара).
- Вокального випробування.
- Сольфеджіо, теорії та музичної літератури.

До вступних іспитів з фаху будуть допущені абітурієнти, які мають здоровий голосовий та диригентський апарат.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступне фахове випробування до факультету мистецтв передбачає два тури.

Під час *I туру* абітурієнти повинні скласти сольфеджіо, теорію музики та музичну літературу (письмово та усно).

Під час *II туру* абітурієнти повинні продемонструвати гру на музичних інструментах та виконати вокальні твори.

- Під час проведення іспитів з основного інструменту абітурієнти повинні продемонструвати майстерне художнє виконання творів, різних за жанром та стилем.
- Виразне виконання вокального твору під власний акомпанемент та української народної пісні без супроводу (a capella).
- З сольфеджіо, теорії музики та музичної літератури абітурієнтам необхідно показати навички написання музичного диктанту, вміння запису музики на слух та визначення на слух всіх елементів музичного мовлення.

Гра на музичних інструментах
ФОРТЕПІАНО

Абітурієнт повинен виконати:

- **Поліфонічний твір** дво або триголосний (приблизна складність - И.С.Бах «Триголосні інтенції». Прелюдії та фуги з «Добре темперованого Клавіру», Частини з сюїти).

- **Твір великої форми** (приблизна складність - И.Гайдн, В.А.Моцарт. Сонати за вибором I частина або всі інші; Л.В.Бетховен. Сонати приблизної складності - №№ 1, 5, 6, 9, 25 або інші).
- **П'єса кантиленного характеру** українського, російського або зарубіжного композитора.
- **П'єса або етюд** технічного спрямування (приблизна складність - К.Черні, опус 299,1.Крамер).

БАЯН, АКОРДЕОН

Абітурієнт повинен виконати:

Для випускників муз. коледжів:

- **Поліфонічний твір** дво або триголосний (приблизна складність – И.С.Бах. ДТК. Прелюдія та фуга).
- **Твір великої форми** (приблизна складність - В.Золотарьов. Соната №2. В.Кусяков. «Осінь за малюнки», А.Білошицький. Партита № 3).
- **П'єса кантиленного характеру** (приблизна складність - Л.Ревуцький. Прелюд. К.Мясков. Поема. Ф.Мендельсон. Пісня без слів).
- **П'єса або етюд** технічного спрямування (приблизна складність – В.Семьонов. Фантазія на тему пісні Я.Френкеля «Калина красная». О.Наюнкін. Фантазія на 2 російські теми. М.Різоль. Концертні варіації на тему укр.нар.пісні «Дощик»).

Для випускників ДМШ та пед. коледжів:

- **Поліфонічний твір** двох або триголосний (приблизна складність - И.С.Бах. Прелюдія та фуга з циклу «8 маленьких прелюдій та фуг»).
- **Твір великої форми** (приблизна складність - І.Яшкевич. «Сонатина в старовинному стилі» В.Золотарьов. «Дитяча сюїта», одна з сюїт на вибір А.Білошицький. Сюїта «Пори року»).
- **П'єса кантиленного характеру** (приблизна складність П.Чайковський. «Пісня без слів». В.Косенко. «Мелодія» Ю.Щуровський. «Романс». В.Зубицький. «Коломийки»).
- **П'єса або етюд** технічного спрямування (приблизна складність - М.Різоль. «Фантазія на теми укр.нар.пісень та танців». В.Іванов. Варіації на тему рос.нар.пісні «Посею лебеду на березу»).

СКРИПКА

Абітурієнт повинен виконати:

Для випускників ДМШ та пед коледжів:

- **Поліфонічний твір** двох або триголосний (приблизна складність - И.С.Бах. Партита № 2. Alemanda, Giga).
- **Твір великої форми** (приблизна складність - Ф.Шпор. Концерт № 9, 11). **П'єса кантиленного характеру** (приблизна складність - Ф.Крейснер (в стилі Г.Пуньяні) «Прелюдія і Аллегро»)
- **П'єса або етюд** технічного спрямування (приблизна складність – Левицький. «Українська рапсодія»).

Для випускників муз. коледжів:

- **Поліфонічний твір** двох або триголосний (приблизна складність - И.С.Бах. Партита № 3. Govote en Ronde у. Соната № 1. Adagio, Presto).
- **Твір великої форми** (приблизна складність - Ф.Мендельсон. Концерт для скрипки з оркестром, e-moll. К.Сен-Санс. Концерт № 23.В.А.Моцарт. Концерт № 3, 4, 5. М.Брук. Концерт № 1.
- **П'єса кантиленного характеру** (приблизна складність - Н.Паганіні. «Контабіле». Б.Лятошинський. «Мелодія»).
- **П'єса або етюд** технічного спрямування (приблизна складність – М. де Фалья. «Іспанський танець»).

БАНДУРА

Абітурієнт повинен виконати:

- **Поліфонічний твір** двох або триголосний (приблизна складність - Й.С.Бах. «Прелюдія» до-мажор.Й.С.Бах. «Сіціліана». М.Дремлюга. «Прелюдія і фуга»).
- **Твір великої форми** (приблизна складність - Г.Гембера. «Варіації на тему укр. нар. пісні «Марина». К.Мясков. «Концертна п'єса для бандури та фортепіано» на тему укр. нар. пісні «Вечір на дворі». В.Петренко «Сонатина» на тему укр. нар. пісні «Ой, важу я, важу»).
- **П'єса кантиленного характеру** (приблизна складність – М. Дремлюга. «Романс». М.Лисенко. «Хвилина розпачу»).
- **П'єса або етюд** технічного спрямування (приблизна складність – О.Незовибатько. «Прелюдія»).

ГІТАРА

Абітурієнт повинен виконати:

- **Поліфонічний твір** у перекладі для гітари (приблизна складність - Й.С.Бах. Прелюдія та фуга ля-мінор. Adagio і Fuga-allegro з «Sonata for violin Solo №1 BWV10017»).

- **Твір крупної форми** (приблизна складність - К. Смага. Варіації на тему російської народної пісні «Вот мчится тройка почтовая». М.Висоцький. Варіації на тему російської народної пісні «Ах ты, матушка, голова болит»).
- **П'єса кантиленного характеру** (приблизна складність – оригінальний твір для гітари /наприклад, А. Барріос. Vals Op.8, №4. Ф.Сор. Rondo з «Grande Sonate», op. 22).
- **П'єса або етюд технічного спрямування** (приблизна складність – Н. Альфонсо. Етюд для Ільзи Альфонсо. Е.Пухоль. Джміль).

**Тривалість гри на музичних інструментах з творчого конкурсу з музики
15 хвилин.**

Сольфеджіо, теорія та музична література

ПИСЬМОВО

- **Одноголосний музичний диктант** з хроматизмами, ритмічними складнощами (тріоль, пунктирний ритм, синкопа), з відхиленнями або модуляцією.
- **Слуховий аналіз:**
- звукоряд одного з ладів (натуральний, гармонічний, мелодичний види мажору та мінору, лади народної музики);
- дві послідовності з 7 інтервалів (в ладу і поза ладом);
- дві послідовності з 7 акордів поза ладовим зв'язком (4 види тризвуків, обернення мажорного, мінорного та зменшеного тризвуків, D⁷ з оберненнями, зменшений септакорд);
- визначити акорди та їхні функції у гармонічній послідовності.
- **Завдання з теорії музики:**
- Вказати ключові знаки, паралельну та однойменну тональність до двох заданих тональностей (мажорної та мінорної);
- побудувати звукоряд ладу від заданого звуку;

- визначити та розв'язати в натуральному та гармонічному мажорі і мінорі 2 діатонічні інтервали (консонанс і дисонанс);
- визначити та розв'язати в усіх можливих тональностях гармонічного і натурального мажору і мінору 2 акорди (4 види тризвуків з оберненнями, обернення D⁷, головні септакорди).
- **Записати по пам'яті мелодію** знайомої української народної або шкільної пісні та позначити гармонічну схему акомпанементу.
- **Завдання з музичної літератури:**
- визначити автора, назву популярного музичного твору та його основні теми в процесі прослуховування (див. окремий список).

УСНО

- Просольфеджувати мелодію з листа (приблизна складність – П. Драгомиров «Учебник сольфеджио» №№ 100-180).
- Просольфеджувати та підібрати нескладний акомпанемент до мелодії української народної або шкільної пісні.
- Дати лаконічну характеристику творчості улюбленого композитора (див. список) з власними музичними ілюстраціями, орієнтуючись на шкільну аудиторію.

**Тривалість теоретичного блоку з творчого конкурсу з музики:
письмова частина 40 хвилин (групове);
усна – 15 хвилин на абітурієнта.**

СПИСОК МУЗИЧНИХ ТВОРІВ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

И.С.Бах: Добре темперований клавір. I том. Прелюдія і fuga до-мінор №2.

В.А.Моцарт: Симфонія № 40 соль-мінор; експозиція I частини.

Л.В.Бетховен: Симфонія № 5 до-мінор. Фінал симфонії № 9 (хоровий фрагмент); соната № 14; соната № 8 ч. 1.

Ф.Шуберт: «Форель»; Серенада.

Ф.Шопен: Вальс № 7 до дієз мінор; етюд № 12 до-мінор.

Ф.Ліст: Угорська рапсодія № 2.

Ж.Бізе: Хабанера з опери «Кармен».

Е.Гріг: «Ранок» з сюїти «Пер Гюнт»; пісня Сольвейг.

М.Равель: «Болеро».

М.І.Глінка: Увертюра до опери «Руслан і Людмила»; арія Сусаніна з 4 д. Опери «Іван Сусанін»; Вальс-фантазія; «Я пам'ятаю мить чудову» на слова О.С.Пушкіна.

М.А.Римський-Корсаков: Симфонічна сюїта «Шехеразада» (1 ч.).

П.І.Чайковський: Вступ до опери «Євгеній Онегін»; арія Ленського (картина 5 опери «Євгеній Онегін»); Перший концерт для фортепіано з оркестром – I, III ч.; «Танець маленьких лебедів» з балету «Лебедине озеро»; «Вальс квітів» з балету «Лускунчик»; «Осіньна пісня» із циклу «Пори року».

С.В.Рахманінов: Другий концерт для фортепіано з оркестром (1 ч.).

С.С.Прокоф'єв: Танець лицарів з балету «Ромео і Джульєтта».

Д.Д.Шостакович: Сьома симфонія (1 ч.).

А.І.Хачатурян: Вальс із музики до драми Лермонтова «Маскарад».

І.О.Дунаєвський: Марш із кінофільму «Веселі хлоп'ята»; «Шкільний вальс» на слова М.Матусовського.

СПИСОК МУЗИЧНИХ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

С.Гулак-Артемівський: Романс Оксани з опери «Запорожець за Дунаєм»; дует Одарки й Карся з опери «Запорожець за Дунаєм».

М.В.Лисенко: «Віють вітри» (пісня Наталки з опери «Наталка-Полтавка»); «Ой, я - дівчина Наталка» (пісня Наталки з опери «Наталка-Полтавка»); інтродукція до опери «Тарас Бульба».

М.Д.Леонтович: «Щедрик», «Дударик».

К.Г.Стеценко: «Вечірня пісня» на слова Т.Г.Шевченка.

Б.М.Лятошинський: «Осінь» на слова О.С.Пушкіна.

СПИСОК ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

Й.С.Бах (1685-1750)	Фредерік Шопен (1810-1849)
В.А.Моцарт (1756-1791)	Роберт Шуман (1810-1856)
Йозеф Гайдн (1732-1809)	Ференц Ліст (1811-1886)
Л.В. Бетховен (1770-1827)	Дж. Верді (1813-1901)
Ф. Шуберт (1794-1828)	
М.І.Глінка (1801-1857)	М.П.Мусоргський (1839-1881)
П.І.Чайковський (1840-1893)	О.П.Бородін (1833-1877)
М.А.Римський-Корсаков (1844-1908)	С.В.Рахманінов (1873-1943)
С.С.Прокоф'єв (1891-1953)	
Д.Д.Шостакович (1906-1975)	
С.В.Свиридов (1915-1998)	
А.І.Хачатурян (1903 - 1978)	

СПИСОК УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ:

С.С.Гулак-Артемовський (1813-1873)	Л.М.Ревуцький (1889-1977)
М.В.Лисенко (1842-1912)	Б.М.Лятошинський (1894-1968)
М.Д.Леонтович (1877-1921)	С.П.Людкевич (1879-1979)
К.Г.Стеценко (1882-1922)	В.С.Косенко (1896-1938)
М. Скорик (1938 -)	Л. Дичко (1939 -)
Є. Станкович (1942 -)	В. Сильвестров (1937 -)

Вокальне випробування

Абітурієнт повинен виконати два різнохарактерних вокальних твори за формою і змістом:

- **Пісня під власний акомпанемент** (приблизна складність – К.Стеценко «Плавай, плавай. Лібиденько»; П.Майборода «Стежина», «Пісня про вчительку»; А.Пашкевич «Мамина вишня»; Я.Стеценко «Зоре моя вечірня»; Е.Гріг «Захід сонця»; О.Колодуб «Вишиванка»).
- **Дві пісні без супроводу (а capella)** (приблизна складність – укр. нар. пісні та їх обробки: В.Заремба «Дивлюсь я на небо»; В.Косенко «Взяв би я бандуру»; О.Чишко «Дощик, дощик»; М.Віленський «У вишневому садочку», «Стоїть явір над водою»).

**Тривалість вокального випробування з творчого конкурсу з музики –
10 хвилин.**

**Загальна тривалість відповіді з творчого конкурсу з музики –
45 хвилин на одного абітурієнта.**

Творчий конкурс з музики
Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського
НПУ імені М.П.Драгоманова
(для здобуття ступеня бакалавра)
025 – Музичне мистецтво
Критерії оцінки знань і вмінь вступних іспитів абітурієнта
(загальний обрахунок рейтингової оцінки за 400-х бальною системою)
I тур
Сольфеджіо, теорія музики та музична література

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>
0-99 бали	Низький	Велика кількість помилок в диктанті або диктант ненаписаний. Невірно вказані ключові знаки, не визначено паралельну та однойменну тональність до двох заданих. Невірно визначені лад, інтервали та акорди. Мелодія пісні записана з помилками, невірно позначена гармонічна схема акомпанементу. Невірне розв'язання інтервалів та акордів. Невірно визначені автори та назви музичних творів. Інтонаційно неточно просольфеджована мелодія з листа. Нечисто виконана мелодія пісні та невірно підібраний акомпанемент. Багато помилок у характеристиці творчості композитора.
100-139 балів	Задовільний	Невірно визначений розмір диктанту, незначні інтонаційні та ритмічні помилки. Є суттєві помилки у визначенні інтервалів та акордів на слух. Вірно вказані ключові знаки, але не визначено паралельну та однойменну тональності до двох заданих. Мелодія пісні записана з помилками та неточностями в гармонічній схемі акомпанементу. Є помилки у розв'язанні інтервалів та акордів. Вірно визначений автор і назва лише одного музичного твору з трьох. Неточні дані при характеристиці творчості композитора.
140-169 балів	Достатній	В цілому диктант написаний, але з неточностями в мелодії. Є незначні помилки у визначенні інтервалів та акордів на слух. Вірно вказані ключові знаки, паралельна та однойменна тональність до двох заданих. Мелодія пісні записана з незначними помилками, вірно позначена гармонічна схема акомпанементу. Є несуттєві неточності у розв'язанні інтервалів та акордів. Вірно визначені автори, назви

		2-х муз. творів з трьох та їхні основні теми. Мелодія з листа виконана з невеликою кількістю помилок, але в цілому просольфеджована достатньо чисто і ритмічно вірно.
170-200 балів	Високий	Музичний диктант написаний без помилок. Вірно визначені лад, інтервали та акорди. Вірно вказані ключові знаки, паралельна та однойменна тональність до двох заданих. Мелодія пісні записана без помилок, вірно позначена гармонічна схема акомпанементу. Вірно розв'язання інтервалів та акордів. Вірно визначені автори, назви 3-х муз. творів та їхні основні теми. Інтонаційно вірно просольфеджована мелодія з листа. Інтонаційно чисто виконана мелодія пісні та вірно підібраний акомпанемент. Творчий підхід до подачі музикознавчого матеріалу.

II тур

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>	
		<i>Вокальне випробування</i>	<i>Гра на музичних інструментах</i>
0-99 бали	Низький	Невиразно та інтонаційно нечисто виконано два твори. Незбалансоване співвідношення звучання мелодії та акомпанементу. Неартистичне виконання обох творів. Відсутність початкових вокально-технічних навичок (правильне дихання, звуковедення, чітка дикція та співацька артикуляція).	Технічно недосконале та малохудожнє виконання усіх творів Відсутність відчуття форми. Неволодіння педалізацією. Темпово-ритмічна нестабільність.
100-139 балів	Задовільний	Здоровий голосовий апарат. Недостатньо артистичне виконання обох творів. Нечисто і невиразно виконаний один твір. Відсутність співацької постави. Часткова відсутність початкових вокально-технічних навичок.	Недостатній рівень художнього виконання творів без урахування їхніх стильових особливостей. Недостатній рівень технічного виконання двох творів з трьох. Недостатньо виразне інтонування звучання двох творів.
140-	Достатній	Здоровий голосовий апарат. Початкові	Недостатній рівень технічного виконання

169 балів		вокально-технічні навички (дихання, звуковедення, чітка дикція та співацька артикуляція). Недостатньо чисто і виразно виконано один твір. з двох. Недостатньо артистичне виконання одного твору.	одного твору з трьох . Наявність відчуття форми, але недостатньо виразне інтонування звучання одного твору. Володіння педалізацією. Темпово-ритмічна стабільність.
170-200 балів	Високий	Здоровий голосовий апарат. Співацька постава. Початкові вокально-технічні навички (дихання, звуковедення, чітка дикція та співацька артикуляція). Збалансоване співвідношення звучання мелодії та акомпанементу. Артистичне виконання творів. Інтонційно чисто і виразно виконано обидва твори.	Технічно досконале виконання всіх творів з урахуванням їхніх стильових особливостей. Наявність відчуття форми та виразного інтонування звучання. Володіння педалізацією. Темпово-ритмічна стабільність.

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з творчого конкурсу набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до Факультету мистецтв НПУ імені М.П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування (творчого конкурсу) виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто брав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

- **КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ**

Предметна комісія аналізує результати співбесіди методом експертної оцінки та колегіально приймає рішення: про «рекомендовано до зарахування» або «не рекомендовано до зарахування».

- **Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М.П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.**